

“जीवन अमृत सेवा”- ब्लड ऑन कॉल ही अभिनव योजना/ उपक्रमांतर्गत शासकीय जिल्हा रक्तपेढ्यांनी जिल्ह्यातील अशासकीय रक्तपेढ्यांसोबत सामंजस्य करार (MoU) करण्यास मंजूरी देण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: रारसे-२०१९/प्र.क्र.२६/आ-५
गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय आवार,
संकुल इमारत, ८ व १० मजला, नवीन मंत्रालय,
मुंबई- ४०० ००१
दिनांक : १५ मार्च, २०२१

वाचा :-

- १) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: रारसे २०१३/प्र.क्र.२२५/आरोग्य-५, दि.३१ ऑक्टोबर, २०१३
- २) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: रारसे २०१३/प्र.क्र.२२५/आरोग्य-५, दि.०६ जानेवारी, २०१४
- ३) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: रारसे २०१९/प्र.क्र.२६/आरोग्य-५, दि.१२ मार्च, २०२०
- ४) संचालक, राज्य रक्त संक्रमण परिषद, मुंबई यांचे पत्र क्र.रा.र.सं.प./जीवन अमृत सेवा-पूर्णविलोकन/२०२०/३८३, दि.२३ जुलै, २०२०

प्रस्तावना :-

राज्यातील शासकीय/खाजगी रुग्णालयात दाखल असलेल्या रुग्णास आवश्यक असणाऱ्या रक्तासाठी रुग्णाच्या नातेवाईकांस धावपळ करावी लागू नये, तसेच शासनाने निश्चित केलेल्या प्रक्रिया शुल्कावर सुरक्षित रक्त पुरवठा व्हावा, या दृष्टीकोनातून राज्य शासनामार्फत राज्य रक्त संक्रमण परिषदेच्या माध्यमातून “जीवन अमृत योजना (ब्लड ऑन कॉल) ” ही अभिनव योजना/उपक्रम राज्यातील जिल्ह्यामध्ये कार्यान्वित करण्यास संदर्भित क्र. १ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. या योजनेच्या माध्यमातून टोल फ्री क्रमांक १०४ वर कॉल केल्यानंतर जिल्हा सामान्य रुग्णालय तसेच वैद्यकीय महाविद्यालयाशी संलग्न रुग्णालयापासून मोटारसायकलवरून साधारणतः एक तास अथवा ४० कि.मी. च्या अंतरातील रुग्णालये व नर्सिंग होम यांना शितसाखळीद्वारे (कोल्डचेनद्वारे) वाहतुकीसाठी संबंधित जिल्ह्यामध्ये नेमण्यात आलेल्या संस्थेकडून नियुक्त

शासन निर्णय क्रमांक: रा.सं-२०१९/प्र.क्र.२६/आ-५

कर्मचाऱ्यामार्फत रक्त किंवा रक्त घटक यांचा पुरवठा करण्यात येतो. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीत वाहतूकीसाठी प्रत्येक जिल्ह्यात एक संस्था नेमण्यात आली असून रक्तपेढी/रक्तसाठवण केंद्रापासून मोटरसायकल वरून कोल्डचेन /शीतसाखळीद्वारे नियुक्त संस्थेतील कर्मचाऱ्यामार्फत रुग्णालये/नर्सिंग होमना रक्त/रक्तघटक यांचा पुरवठा करण्यात येत आहे. या योजनेद्वारे पुरवठा करण्यात येणाऱ्या प्रति रक्त पिशवीसाठी रु.४५०/- इतकी रक्कम आकारण्यात येते व रक्तवाहतूकीसाठी अतिरिक्त खर्च म्हणून १० कि.मी. साठी रु.५०/- व ११ ते ४० कि.मी. साठी रु.१००/- आकारण्यात येत आहेत. एप्रिल २०१८ ते मार्च २०१९ मध्ये सदर योजनेवर झालेल्या खर्चाचे विवरण पाहता या योजनेद्वारे एका रक्तपिशवीचा पुरवठा करण्यासाठी जास्तीतजास्त रु.२०,०००/- व कमीतकमी रु.६३३/- इतका खर्च झाल्याचे निर्दर्शनास आले आहे. या योजनेअंतर्गत सन २०१६-१७ मध्ये १०४६१, सन २०१८-१९ मध्ये १२०३५ व सन २०१९-२० मध्ये १४५९६ इतक्या रक्तपिशव्यांचे संपूर्ण राज्यात वितरण करण्यात आले. सन २०१९-२० मध्ये चंद्रपूर, गडचिरोली, भंडारा या जिल्ह्यांत रक्तपिशव्यांचे वितरण जास्त प्रमाणात झाल्याचे निदर्शनास आले मात्र पुणे, सोलापूर, जालना, यवतमाळ, सातारा, सिंधुदुर्ग इत्यादी जिल्ह्यात हे प्रमाण अत्यंत नगण्य आहे. या योजनेचे पुर्नविलोकन केले असता या योजनेवर प्रतिवर्ष रु.३,२०,००,०००/- (रुपये तीन कोटी वीस लक्ष) पर्यंत खर्च होतो तथापि योजनेस अपेक्षित प्रतिसाद मिळत नसल्याचे दिसून येते. यास्तव राज्य रक्त संक्रमण परिषदेच्या ३८ व्या नियामक मंडळाच्या बैठकीमध्ये या योजनेचे पुर्नविलोकन करण्यासाठी तांत्रिक समितीचे गठन करण्यात आले या समितीने सादर केलेल्या अहवालास अनुसरून शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्याचे निश्चित केलेले आहे.

शासन निर्णय:-

जिल्हा रक्तपेढ्यांनी जिल्ह्यातील धर्मदाय संस्था संचलित रक्तपेढ्या, इंडियन रेड क्रॉस सोसायटी संचलित रक्तपेढ्या इ. अशासकीय रक्तपेढ्यांसोबत सामंजस्य करार करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे. ज्या वेळी जीवन अमृत सेवा योजनेंतर्गत मागणी केलेल्या गटाच्या रक्तपिशव्या शासकीय रक्तपेढ्यांमध्ये उपलब्ध नसतील त्यावेळेस जिल्हा रक्तपेढीने सामंजस्य करार केलेल्या रक्तपेढ्यांमधून मोटरसायकल स्वाराच्या मार्फत मानक कार्यप्रणाली वापरून ज्या रुग्णालयामध्ये रुग्ण भरती असेल त्या रुग्णालयास रक्त उपलब्ध करून द्यावे. तथापि अशा वेळेस अशासकीय रक्तपेढ्यांसाठी शासनाने विहित केलेले प्रक्रिया शुल्क लागू राहिल.

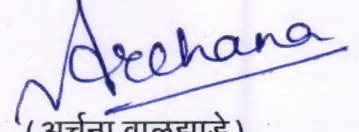
सदर योजना प्रायोगिक तत्वावर दि.३०.०६.२०२१ पर्यंत लागू राहिल तसेच दि.३०.०६.२०२१ पर्यंत जिल्हा रक्तपेढ्या व धर्मदाय संस्था संचलित रक्तपेढ्या / इंडियन रेड क्रॉस सोसायटी संचलित रक्तपेढ्या इ. अशासकीय रक्तपेढ्या यांच्या सामंजस्य करारानंतर राज्य रक्त संक्रमण परिषदेने तुलनात्मक अभ्यास करून त्याबाबतचा अहवाल प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास सादर

शासन निर्णय क्रमांक: राससे-२०१९/प्र.क्र.२६/आ-५

करावा. तदनंतर सदर योजनेस प्राप्त प्रतिसाद पाहून पुढील काळासाठी योजनेबाबत निर्णय घेण्यात येईल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०३०४११३६१५१५१७ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अर्चना वालझाडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. आयुक्त, राज्य कामगार विमा योजना, मुंबई
२. प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र राज्य एड्स नियंत्रण सोसायटी, मुंबई
३. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई
४. संचालक, राज्य रक्त संक्रमण परिषद, मुंबई
५. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन, मुंबई
६. सहसंचालक, आरोग्य सेवा (हिवताप, हत्तीजन्य व जलजन्यरोग), पुणे
७. सहसंचालक, आरोग्य सेवा (अर्थ व प्रशासन), मुंबई
८. उपसंचालक, आरोग्य सेवा, सर्व परिमंडळे, महाराष्ट्र राज्य
९. अधिष्ठाता, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये (सर्व)
१०. जिल्हा शल्यचिकित्सक, सर्व जिल्हे
११. निवडनस्ती (आरोग्य-५).

Discourse